

РЕШЕНИЕ

№ 26213

гр. София, 29.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав, в публично заседание на 22.06.2026 г. в следния състав:

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **3186** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс във връзка с чл.10 ал.6 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД).
Образувано е по жалба на А. Л., гражданин на У., с разрешение за постоянно пребиваване, ЕГН [ЕГН] против Заповед № ЗСПД/Д-С-В3/444/03.02.2026г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – В., към регионална дирекция С.-град, с която е отказано отпускане на еднократна помощ за раждане на дете.

Твърди се, че процесната заповед е незаконосъобразна, тъй като:

Процесният акт е постановен в нарушение на материалния закон, в частност - чл.2 от Конвенцията на ООН за правата на детето. Успоредно с това Правото на помощ произтича директно от чл.28 пар.1 от Директива 2008/43 и чл.29 пар.1 от директива 2011/95/ЕС.

Ответната страна - Директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – р-н С., към Регионална Дирекция С.-град изразява становище за неоснователност на процесната жалба с аргументи, аналогични с изложените в оспорваният акт.

Процесната жалба е допустима и редовна, като подадена от активно легитимирано лице, съобразно разпоредбата на чл.6 ал.1 от ЗСПД, в срока по чл.149 ал.1 от АПК, срещу подлежащ на обжалване акт по чл. 10 ал.5 от ЗСПД, в съответствие с изискванията на чл.150 и чл.151 от АПК и като такава подлежи на разглеждане по същество.

За да постанови отказ от предоставяне еднократна месечна помощ за деца на жалбоподателката, директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – р-н В., към Регионална Дирекция С.-град е приел, че семейството не попада сред кръга лица, посочен в чл.3 от ЗСПД, децата не са български граждани, съгласно чл.3 т.3 ЗСПД, членовете на

семейството са граждани на друга държава по чл.3 т.5 ЗСПД и не са налице и сключени двустранни международни договори за социална сигурност със У.. По аналогичен начин не отговарят и на условията на чл.7 ал.1 ЗСПД.

По същество на спора и с оглед твърденията на страните и събраните доказателства, Административен съд София, град, 74 състав, съобрази:

Производството е започнало по заявление-декларация вх. № ЗСПД/Д-С-ВЗ/444/31.01.2026г. за отпускане на еднократна помощ за раждане на живо дете по чл.6 ал.1 ЗСПД за детето на жалбоподателката – Е. Л., като в рамките на производството е извършен предварителен контрол за законосъобразност и са събрани относимите към спора доказателства.

В този смисъл не се установява допуснато нарушение, изразяващо се в ограничаване правата на страната на участие в административното производство, нито такива от абсолютен процесуален характер.

Успоредно с това, следва да се приеме, че процесната Заповед е постановено от компетентен орган и в изискуемата форма/арг. чл.10 ал.4 ЗСПД/.

В съответствие с изискванията на приложимият материален закон, следва да се отбележи:

Съгласно чл.32 ал.3 от ЗУБ, чужденец с предоставен хуманитарен статут има правата и задълженията на чужденец с разрешено постоянно пребиваване в Република България.

По силата на чл.3 т.5 от ЗСПД право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

В конкретният казус, жалбоподателката е с предоставено право на постоянно пребиваване и разрешение за пребиваване № [ЕГН], с правното основание на пребиваването – предоставена временна закрила.

От друга страна, разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД сочи ограничение относно лица, които имат право на семейни помощи, в случая - бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи не е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. По делото не е спорно, че няма международен договор между България и С., който да урежда отпускането на семейни помощи.

По силата на чл. 29 пар.1 от Директива 2011/95/ЕС на ЕП и Съвета, държавите-членки гарантират на лицата, на които е предоставена международна закрила, получаването в държавата-членка, която им е предоставила такава закрила, на необходимите социални грижи, както е предвидено за гражданите им.

Следва ясно да се посочи, че тази директива е директива изменяща отчасти 2004/83/ЕС видно от изрично посоченото в съображение 1,52 и др. от преамбюла на Директива 2011/95/ЕС, като видно от таблицата за съответствие нормата на чл.28 пар.1 от Директива 2004/83 се изменя и придобива съдържанието на чл.29 па.1 от Директива 2011/95. В този смисъл твърдението за жалбоподателя за нарушение на два отделни акта е необосновано както от юридически, така и в чисто технически аспект.

На следващо място - Разпоредбата на пар.2 на посочената съюзна разпоредба, предвижда, че чрез дерогация от общото правило, установено в параграф 1, държавите-членки могат да ограничат социалните помощи, предоставени на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, до основните обезщетения, които се предоставят на същото

равнище и при същите условия, както за гражданите им.

Така, макар на пръв поглед да изглежда, че е налице колизия между националната и съюзната разпоредба, то тази колизия е само привидна. В своята практика, Съдът на ЕС е имал възможността да се произнесе, че:

„ Рисквете от влошаване на здравословното състояние на гражданин на трета страна, които не произтичат от причинено му умишлено лишаване от грижи, срещу които разглежданото в главното производство национално законодателство предоставя защита, не се обхващат от член 15, букви а) и в) от посочената директива, тъй като посегателствата, дефинирани в тези разпоредби, са съответно смъртно наказание или екзекуция и тежки и лични заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт.

Член 15, буква б) от Директива 2004/83 дефинира тежкото посегателство, свързано с подлагането на гражданин на трета страна, в неговата страна на произход, на изтезание или на нечовешко или унизително отнасяне или наказание.

От тази разпоредба произтича ясно, че тя се прилага само за нечовешкото или унизително отнасяне по отношение на молителя в неговата страна на произход. От това следва, че законодателят на Съюза е предвидил предоставянето на субсидиарна закрила само в случаите, когато тези видове отнасяне са налице в страната на произход на молителя.

...

Следователно резервата, съдържаща се в член 3 от Директива 2004/83, не допуска приемането или запазването от държава членка на разпоредби, предоставящи предвидения в нея статут на лице, което може да получи субсидиарна закрила, на гражданин на трета страна с тежко заболяване поради риска от влошаване на здравословното му състояние в резултат от липсата на подходящо лечение в страната на произход, тъй като тези разпоредби не са съвместими с директивата“./виж Решение от 18 декември, 2014г. по дело C-542/13, М. М'В., ECLI:EU:C:2014:2452, т.31-33, т.43 и диспозитива на акта/.

В процесният казус, безспорно е, че жалбоподателката и детето и са получили хуманитарен статут. По делото липсват данни за молителката да са налице притеснения в държавата, чиито гражданин е - У., произтичащи от заплаха, насилие, посегателство, политическа репресия, изтезания, нечовешко или унизително отношение и прочее.

В този смисъл следва да се приеме, че жалбоподателката не попада в предметният обхват на Директивата, респ. извършеното от нея позоваване на разпоредите от посоченият акт на вторичното право на ЕС е неоснователно.

На следващо място, преследваният с директивата ефект/независимо от нейната приложимост/ е тъждествен с целта, преследвана от Конвенцията на ООН за правата на детето.

В тази връзка следва да се посочи:

На основание чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България, настоящият състав счита, че ограничението, съдържащо се в разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД следва да получи различен прочит произтичащ от текста чл. 27, т. 3 от Конвенцията на ООН за правата на детето/ОС на ООН на 20.11.1989 г. Ратифицирана с решение на ВНС от 11.04.1991г.-ДВ,бр.32 от 23.04.1991 г. В сила от 3.07.1991 г./

Съгласно чл.1 от Конвенцията "дете" означава всяко човешко същество на възраст под 18 години освен ако съгласно закона, приложим за детето, пълнолетието настъпва по-рано. Текста на чл.2 от посочената Конвенция ясно предвижда, че държавите - страни по Конвенцията зачитат и осигуряват правата, предвидени в тази Конвенция, на всяко дете в

пределите на своята юрисдикция без каквато и да е дискриминация, независимо от расата, цвета на кожата, пола, езика, религията, политическите или други възгледи, националния, етническият или социалният произход, имущественото състояние, инвалидност, рождение или друг статут на детето или на неговите родители или законни настойници.

От своя страна, нормата на чл.4 гласи, че държавите - страни по Конвенцията, са длъжни да предприемат всички необходими законодателни, административни и други мерки за осъществяване на правата, признати в тази Конвенция. По отношение на икономическите, социалните и културните права държавите – страни по Конвенцията, предприемат такива мерки в максималната степен, възможна с оглед на техните ресурси, и когато е необходимо, в рамките на международното сътрудничество.

В този смисъл следва да се приеме, че детето на жалбоподателката спада сред обхвата на закрила на посоченият международен договор.

Посочената Конвенция обаче не съдържа клаузи и уговорки пораждащи задължение за страните за предоставяне на еднократна помощ за раждане на дете. В частност и нормата на чл.7 от Конвенцията регламентира изрично задължения за договарящите се страни детето да бъде регистрирано незабавно след раждането му и от рождение има право на име, правото да придобие гражданство и доколкото е възможно, правото да познава и да бъде отглеждано от своите родители. Също така – зачитане самоличността му/чл.8/, да не бъде разделяно от родителите си и правото му на лични отношения с родителите/чл.9/, разглеждане на молбите за събиране на семейство/чл.10/, борба с незаконното прехвърляне и невръщане на деца от чужбина/чл.11/, право на изразяване на възгледи и мнение/чл.12 и чл.13/ и прочее. По-нататък конвенцията регламентира закрилата на децата от насилие, правото им на социално развитие, образование, здравни услуги, закрилата на деца с особени потребности, право на отдих, почивка и игри, закрила срещу употреба на алкохол и наркотици, закрила срещу експлоатация – във всеки аспект и срещу изтезание, и т.н. и т.н. все права относими към пълноценното развитие на детето, но не и към самото му раждане.

Посочената Конвенция обаче не съдържа никаква уговорка или клауза, дори такава изглеждаща относима и позволяваща разширително тълкуване и прилагане, която да регламентира предоставянето на помощ като процесната. Безспорно е още, че няма двустранна спогодба между Република България и У. в материята.

В този смисъл и като е установил посочените обстоятелства и приложил нормата на чл.3 т.5 от ЗСПД ответника е постановил законосъобразен акт. В допълнение е посочено още, че детето не е български гражданин, основание по чл.3 т.3 от ЗСПД, което обстоятелство също е безспорно по делото.

С оглед гореизложеното и на основание чл.172 ал.2 предл.четвърто от АПК, Административен съд София – град, 74 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. Л., гражданин на У., с разрешение за постоянно пребиваване, ЕГН [ЕГН] против Заповед № ЗСПД/Д-С-В3/444/03.02.2026г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – В., към регионална дирекция С.-град.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд 14-дневен срок от деня на съобщението, че решението е изготвено.

Препис от решението да се изпрати на страните.

